6.11.2024

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HE 169/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetun lain 1 ja 24 §:n muuttamisesta

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY:N LAUSUNTO

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto. Lakiesityksen tarkoituksena on sisällyttää luonnonmarjanpoiminta kausityölain piiriin laajentamalla kausityölain soveltamisalaa ja lisäämällä luonnontuotteiden keruu kausityöasetuksessa olevaan luetteloon kausiluonteista toimintaa sisältävistä toimialoista.

ETL kannattaa esitystä kausityöasetuksen muuttamisesta siten, että luonnonmarjapoiminta on sen piirissä. Luonnonmarja-alan maineeseen vaikuttaa esiin tulleet rikosepäilyt ja Suomeen tulevien thaimaalaisten luonnonmarjanpoimijoiden ei-työsuhteiseen työhön on kohdistettu voimakasta kritiikkiä jo vuosikausia. Suomalainen elintarviketeollisuus on työskennellyt pitkäjänteisesti vastuullisuuden parissa. Vastuullisuuteen liittyvä sääntely myös on lisääntynyt vauhdilla viime vuosina ja myös EU:n yritysvastuudirektiivi tulee tulevaisuudessa lisäämään suurten yritysten huolellisuusvelvoitteita toimintaketjuissa. Siksi onkin tärkeää, että luonnonmarjanpoiminnan toimintamallit ovat vastuullisia. Ulkomaalaisten luonnonmarjanpoimijoiden statuksen muuttuminen pääsääntöiseksi työsuhteisiksi vahvistaisi yritystoiminnan vastuullisuutta ja parantaisi luonnonmarja-alan mainetta. Näin turvataan myös vastuullisesti poimitun kotimaisen luonnonmarjan saatavuutta elintarviketeollisuudelle. Tämän lisäksi toimiva viranomaisvalvonta on tärkeää väärinkäytösten estämiseksi.

Viime kesänä (2024) suuri osa ulkomaisista marjanpoimijoista tuli työntekijän oleskeluluvalla Suomeen, mutta myös marjalain piiriin kuuluvia ei-työsuhteisia toimijoita keräsi marjoja. Jatkossakin on odotettavissa, että poimijoiden maahantulo perustuu moniin tapoihin ja onkin tarpeellista selvittää mitä muutoksia marjalakiin on tarvetta tehdä.

Lopuksi ETL korostaa, että

- yritykset tarvitsevat ennakoitavan sääntelyn koskien kotimaisten luonnonmarjojen poimintaan raaka-aineen saatavuuden turvaamiseksi, ja
- toimintamallin tulisi olla selkeä yrityksille soveltaa käytännössä sekä
- tarvitaan riittävä viranomaisvalvonta väärinkäytösten ehkäisyyn.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja

Lisätiedot: neuvottelujohtaja Antti Hakala, antti.hakala@etl.fi, p. 040 359 3106